

Úvodní modlitba

Připravme svoje srdce modlitbou.

Text

(CSP) 42:1 Pro vedoucího chval. Meditace — synové Kórachovi.

2 Jako laň dychtí po vodních tocích, tak má duše dychtí po tobě, ó Bože!

3 Má duše žízní po Bohu, po živém Bohu! Kdy předstoupím, abych se ukázal před Boží tváří?

4 Slzy jsou mi chlebem ve dne i v noci, když mi každý den říkají: Kde je ten tvůj Bůh?

5 Na to vzpomínám a vylévám v sobě svou duši, jak jsem chodíval v zástupu a ubíral jsem se do Božího domu za zvuku jáсотu a děkovných písní davu slavícího svátek.

6 Proč jsi tak skleslá, má duše, proč jsi ve mně tak rozrušená? Jen čekej na Boha — vždyť mu budu znovu vzdávat chválu za spásu jeho přítomnosti.

7 Můj Bože, duše je ve mně tak skleslá, a tak na tebe vzpomínám v jordánské zemi, na Chermónu, na hoře Miseáru.

8 Hlubina volá na hlubinu za zvuku tvých přívalů, převalily se přese mě všechny tvé příboje a tvá vlnobítí.

9 Ve dne Hospodin přikazuje svému milosrdenství a v noci je se mnou jeho píseň, modlitba k Bohu mého života.

10 Říkám Bohu, své skále: Proč na mě zapomínáš? Proč mám chodit v nářku, utlačován nepřítelem?

11 Zkázou pro mé kosti je mi utržení mých nepřátel. Každý den mi říkají: Kde je ten tvůj Bůh?

12 Proč jsi tak skleslá, má duše, proč jsi ve mně tak rozrušená? Jen čekej na Boha — vždyť mu budu znovu vzdávat chválu za spásu jeho přítomnosti, za svého Boha.

Úvodní ilustrace

Když byl prorok Jonáš vyhozen z lodi, Bůh připravil rybu, která jej spolkla a Jonáš se tudíž neutopil.

Byl v břiše té ryby tři dny. V chladném a vlhkém prostředí, bez světla, zato v patřičném zápachu. Oddělený od lidí, jako ve vězeňské samotce.

Podmínky, v nichž člověka začnou napadat těžké myšlenky, kdy by raději odešel ze světa, hlavně pryč z těch okolností.

Dobře to ilustruje verš:

Jon 2:4 Uvrhl jsi mě do hlubiny, doprostřed moří, obklopil mě proud, převalily se přese mne všechny tvé příboje a tvé vlny.

Z lidského pohledu naprosto bezvýchodná a beznadějná situace. Člověk je pod velkým tlakem, nevidí cestu ven a jeho mysl je pokoušena propadnout depresi.

Deprese a úzkosti se mohou stát nevítaným společníkem v těžkém období.

Úvodní otázky směřující pozornost posluchačů

Víte však milí bratři a sestry, co je klíčem k zvládnutí depresí v těžkých zkouškách?

Přechod k hlavním bodům

Autor 42. žalmu nám říká jednu věc, a to abychom aktivně posilovali svou naději v Bohu.

Název dnešního kázání: **Naděje v Bohu je mocná zbraň proti depresím.**

Hlavní text kázání

Úvod (v. 1)

Milí svatí, dnes společně začínáme druhou knihu žalmů. A před námi je jeden z nejsilnějších textů mezi všemi žalmy.

Chvála Pánu, že nám zachoval text, který nás posiluje k překonávání zármutku, depresí a nadzvedá tíhu životních zkoušek.

Žalm 42 vznikl v rodině Kórachovců. Je to první z jedenácti žalmů. Který je jim připsán.

Kdo to byli Kórachovci?

Kórachovci byla rodina z kmene Lévi, která se po mnoho století starala o chvály při uctívání Boha a stráž u brány. Sloužili nejprve ve stánku, později v chrámu, dokonce i po návratu z babylónského exilu.

Jistě si vzpomenete na jejich nechvalně známého předka, který byl vůdcem vzpoury proti Mojžíši a proti Bohu, která skončila smrtí 250 vzbouřenců.

Země se tehdy na Boží příkaz otevřela a pohltila vedoucí vzpoury i s jejich rodinami a majetkem (Nu 16). Ovšem někteří ze synů Kóracha se od svého otce oddělili a nebyli potrestáni (Nu 26:11).

Po několika stech letech si je Bůh skrze Davida se Samuelem ustanovil do služby jeho uctívání (1 Let 9:22).

To je příklad Boží milosti, že Bůh si ustanovil z potomků vzbouřence ty, kteří měli vést ostatní k uctívání Boha.

1. Touha po Bohu (v. 2-5)

a) Žízeň po živém Bohu (v. 2-3)

Žalm začíná přirovnáním touhy žalmisty po Bohu k touze laně po vodě.

České slovo „dychtí“ překládá h. slovo vyjadřující velmi silnou touhu. Možno říci, že žalmistova duše „naříká“, „lká“, „křičí“, „prahne“ po Bohu.

Značí touhu, která přestane, až když je nasycena. Jinak nepřestane.

I: Léto v Izraeli může být velmi horké. Když se velké zvíře jako jelen vzdálí od zdroje vody může být ohrožené na životě. Proto jeho dychtění není jen touha po pohodlí, ale je spojená se zápasem o život.

Jeho touhou je navrátit se co nejdříve ke zdroji život zachraňující vody.

Stejnou touhu má žalmista po Bohu. Jeho duše žízni po Bohu, nemůže bez Boha být. Být bez Boha pro něj znamená smrt, jako pro tu laň být bez vody.

Žízni po živém Bohu.

Bohu, který je živý, na rozdíl od bohů vytvořených lidskýma rukama (115:2–7).

Bohu, který dává a udržuje život. A to jak ten fyzický, tak duchovní.

Pokládá si otázku, kdy bude moci předstoupit před Boha?

Co tím myslí? Hovoří o uctívání ve společenství s ostatními věřícími. Žalmista byl totiž násilně oddělen od místa, kde byl Bůh tehdy uctíván.

Nevíme proč, ale z dalších veršů vidíme, že se jednalo o akt nepřátelství. Možná byl zajat, možná musel utéct do exilu.

V každém případě je daleko od stánku či chrámu.

Jeho srdce je plné touhy předstoupit před Boha a ukázat se před Boží tváří.

Židé měli v Mojžíšově zákoně přikázáno minimálně třikrát do roka přijít do Božího stánku. Pro žalmistu však navštěvování Božího domu a uctívání Boha nebylo nudnou povinností, ale naplněním hluboké touhy.

On nemohl vydržet to, že byl oddělený od uctívání Boha. A to byla teprve část jeho utrpení.

b) Výsměch nepřátel (v. 4)

Jeho každodenní potravou byly jeho slzy. Byly součástí jeho dne, tak jako je chleba či jiné běžné jídlo součástí dne běžného člověka.

Příčinou bylo trýznění, které mu působili jeho nepřátelé. Jejich posměšná otázka: „Kde je ten tvůj Bůh?“, značí výsměch nad tíživou situací žalmisty a útok na Boha.

Jinými slovy, oni mu říkali, že jeho Bůh neexistuje, že nemá ponětí o jeho těžkostech, a tudíž mu nepomůže.

Tím jen stupňovali žalmistovo utrpení.

Velmi podobným způsobem tupili velekněží a učitelé Zákona Pána Ježíše na kříži (Mt 27:41-43)

Mt 27:41–43 Podobně se posmívali i velekněží s učiteli Zákona a staršími. Říkali: 42 „Jiné zachránil, sám sebe zachránit nemůže. Je králem Izraele, ať nyní sestoupí s kříže, a my v něho uvěříme. 43 Složil naději v Bohu, ať [ho] nyní vysvobodí, stojí-li o něho. Vždyť řekl: „Jsem Boží Syn!““

I oni zpochybňovali Boží zájem o trpícího Ježíše i Boží moc.

c) Vzpomínka na minulost (v. 5)

Posilou pro trpícího žalmistu byly jeho vzpomínky. Vědomě si připomínal, jak chodil se zástupem věřících do Božího domu.

Vyléval v sobě v modlitbě před Bohem svou duši.

Jako by vyléval obsah svého srdce před Boha s prosbou: Bože toto vše mě tíží!

Vyvolával si vzpomínky na radostné cesty k Božímu domu, kdy on i celý dav jásal a chválil Boha.

Tehdy byl u toho a ty vzpomínky posilovali jeho srdce v těžké zkoušce, kdy se k zástupu slavícímu svátek připojit nemohl.

Milí svatí, čteme o zápase žalmisty v těžké situaci, když z cizího zavinění nemohl být součástí společného uctívání v Božím domě. Navíc byl trýzněn výsměchem nepřátel.

Jeho srdce planulo žízni po živém Bohu, ale současně v něm vystával zármutek, obavy a deprese, kdy a jestli vůbec ještě do Božího domu přijde.

Jednou z věcí, která mu pomáhala posílit se v soustředění na Boha byly radostné vzpomínky.

Ale k vítězství nad zármutkem musel ještě postoupit o krok dále...

2. Vedení srdce k Bohu (v. 6)

Žalmista sám sobě pokládá otázku: „Proč jsi tak skleslá, má duše, proč jsi ve mně tak rozrušená?“

H. slovo přeložené jako „skleslá“ vyjadřuje pocit zoufalství a špatné nálady s důrazem na nedostatek naděje, když se soustředí na tísnivou situaci.

„Rozrušená“ pak znamená sténání, nářek a znepokojení.

Jeho stav srdce bychom dnes popsali, že je úplně na dně. Nebo, že je totálně vyřízený.

Ale pozor, on se s tím nehodlá smířit. Těmito slovy 6. verše žalmista sám sebe napomíná za malomyslnost!

On chápe, že jeho postoj v srdci není na místě, i když se zdá být pochopitelný.

Proč?

Protože strhává jeho pohled na sebe samého a na těžké okolnosti, ale tam hledět nemá.

Proto jeho výzva je „*čekej na Boha*“.

Tedy čekej na Jeho jednání, buď trpělivý, poddej se pod mocnou Boží ruku.

A to mu dávalo v srdci naději, že jednou bude opět stát před Bohem, uctívat jej a chválit za záchranu.

Získal naději, o níž kolem sebe neviděl ani náznak, ale v srdci začala klíčit jistota.

56:4–5 V den, kdy bych se měl bát, já doufám v tebe. 5 V Boha, jehož slovo chválím, v Boha doufám. Nebudu se bát — co mi může udělat tělo?

Bůh byl s ním, neopustil jej, ti nepřátelé se úplně mýlili.

Bratři a sestry, to je naděje, kterou může způsobit v trpícím srdci jen Bůh. Proto potřebujeme v těžkých situacích aktivně mluvit ke svému srdci a vést je tím správným směrem – k Bohu.

3. Volání k Bohu (v. 7-11)

d) Stupňující tlak nepřátel (v. 7-8)

Žalmistův boj se skleslostí duše pokračuje. Proto ke vzpomínkám na uctívání Boha přidává vzpomínky na Boha samotného.

Mohl vzpomínat na to, jak Bůh jednal v jeho životě, jak se oslavoval i v životech jiných lidí. Boží dílo mezi lidmi je nepřehlédnutelné.

Na základě verše 7 víme, že žalmista se nacházel v okolí hory Chermón. Byl to nejsevernější cíp Izraele na hranici území kmene Dan. V této hornaté krajině je nejvyšší právě hora Chermón,.

Hora Miseár nám není známa, pravděpodobně jde o jeden z okolních vrcholů.

V této oblasti pramení řeka Jordán.

A nejspíše charakter krajiny a divoký tok počátku řeky Jordán použil žalmista jako přirovnání k tlaku tíživé situace, jak na něj působil.

Tíhu té zkoušky přirovnal k tíze vodopádů, nebo silným proudům vody, které padají do vodní hlubiny.

Přívály vody, příboj a vlnobití, které se přes něj převalily, podrazily jeho nohy a strhly jej pod sebe, až ztratil přístup ke vzduchu i světlu.

To jsou temné hloubky zoufalství, které svíralo jeho duši

Voda, která obnovuje síly zvířatům i člověku se pro něj stala obrazem destrukce jeho života.

Žalmista si je vědom, že pokud Bůh nezasáhne, jeho zkouška se pro něj stane povodní, která jej strhne.

e) Podpora od Boha (v. 9)

A naděje existuje. Bůh byl s ním.

I přes vytrvalý tlak nepřátel, kteří se mu dnem i nocí vysmívali. Bůh ve dne přikazoval svému milosrdenství a v noci jej podporoval skrze modlitbu (v. 9).

Bůh od něj neodňal své milosrdenství. Zkouška, kterou zažíval nebyla trestem za žalmistovy hříchy.

Boží milosrdenství stále pro Boží lid platí bez ohledu na okolnosti.

Modlitba v tíživé situaci hrála pro žalmistu důležitou roli. Byla mu písní, která jej přiváděla k živému Bohu, Bohu jeho života.

Když nemohl být v Božím domě, mohl být před Bohem v modlitbě.

Úžasné je, že dar modlitby žalmistovi nikdo nemohl vzít, ani posměch a pronásledování, ani vězení.

Ve Skutcích čteme jak Pavel a Silas byli uvrženi ve Filipech do vězení:

Skutky 16:23–25 Když jim vysázeli mnoho ran, uvrhli je do vězení a žaláříkovi nařídili, aby je bezpečně hlídal. 24 Když dostal takový příkaz, uvrhl je do vnitřního vězení a pro jistotu jim dal nohy do klády. 25 Kolem půlnoci se Pavel a Silas modlili a zpěvem oslavovali Boha a ostatní vězňové je poslouchali.

Oni modlitbou posilovali své srdce, aby se pod tíhou zkoušky nepropadli do zármutku.

f) Modlitba k Bohu (v. 10-11)

Žalmistova modlitba k Bohu je ve verších 10 a 11. Obrací se v ní ke skále jeho života, k neměnnému a svrchovanému Bohu.

Vylévá před ním své trápení a ptá se, proč na něj Bůh zapomíná?

Ovšem to není výtka Bohu, ale vyjádření těžkosti zkoušky a prosby o Boží jednání. Vševědoucí Bůh nemůže zapomenout na nikoho a na nic (Ž 139).

Žalmista prosí, aby Bůh jednal v jeho situaci rychle. A jeho víra je pevná a čeká na Boha (v. 6).

V druhé otázce se ptá po důvodech celého trápení. Proč má chodit v nářku a být utlačován nepřítelem?

Proč se mu toto vše stalo? Proč byl oddělen od místa uctívání Boha do místa, kde čelí útokům nepřátel?

Chtěl vědět důvody, ale ty mu zůstaly skryté. Je jen na Bohu, jestli ukáže své důvody pro zkoušky v lidských životech.

Utrhání těch nepřátel pro něj bylo velmi těžké. Přirovnává je ke zkáze pro jeho kosti. Tedy zápasí nejen se sklíčeností duše, ale utrpení si vybírá svou daň i na jeho těle.

A pak přichází opětovný výsměch nepřátel: „Kde je ten tvůj Bůh?“. Tlak nepřátel roste.

Bratři a sestry, není třeba vám připomínat, že je potřeba v tísní volat k Bohu. Víme to, ale teprve, když zažíváme skutečné těžkosti oceníme, jak důležité je Bohu předložit úplně vše.

Vše, co se odehrává v našem srdci, co nás tíží i co nás pokouší. A prosit za vedení v průběhu zkoušky i za vysvobození z ní.

Bůh pracuje, je s námi, ví vše, co potřebujeme a co se stane.

Nakonec On dává...

4. Vítězství nad depresí (v. 12)

Poslední verš opět stojí v kontrastu k posměšné otázce nepřátel.

Žalmista ovšem ví, že není sám a kontruje výzvou: „*jen čekej na Boha*“ s vědomím, že Boží záchrana jistě přijde.

Čeká na Boží jednání a vírou nese celé napětí té zkoušky. Nevidí zatím žádný výsledek ve změně okolností, ale ví, že Bůh je s ním. A těší se, až mu bude vzdávat chválu za vysvobození z této těžké zkoušky.

O co více, až bude opět přítomen před Bohem při společném uctívání v Božím domě.

Žalmista zažil vítězství a Bůh mu dal překonat zármutek zkoušky.

Bratři a sestry, i my můžeme vítězit na depresech, zármutkem a beznadějí.

Pojďme se na to podívat více prakticky.

Aplikace a kázání do srdce

Jonáš v rybě uprostřed moře zažíval oddělení podobné žalmistovu případu. S tím rozdílem, že pro Jonáše to byl důsledek jeho neposlušnosti.

Ovšem v obou případech byly oba muži vystaveni velkému tlaku okolností. Byly v pokušení propadnout zármutku nad svým stavem a podlehnout depresím.

Z lidského pohledu neviděli řešení. Neviděli, kdy to skončí a jestli tím projdou bez úhony.

Ale oba, i Jonáš si včas uvědomili, že Bůh byl s nimi, byl jim na blízku a měl vše pod kontrolou.

Milí svatí, to je totiž řešením pro těžké životní situace – vložit svou naději a jistotu do Boha.

Základní příčinou depresí je nevíra.

Když následujeme své myšlenky a pochybnosti, místo abychom se nechali vést Božím slovem, propadáme se hlouběji a hlouběji do starostí a strachů.

Někteří lidé hledají únik z problémů prací, jiní zálibami, nekonečným sledováním televize, nebo hraním počítačových her.

Jiní v nakupování nových a nových věcí.

Jiní se vrhají do alkoholu, nebo drog.

Společným jmenovatelem všech je snaha otupit svůj zármutek. Přijít na jiné myšlenky. Ale ani jedno nepomůže, naopak jejich agónie se jen stupňuje.

Lidskými prostředky z toho není úniku. Léčba antidepresiv neřeší příčinu. Tou je nedůvěra Bohu, tedy hřích.

Proto bratři a sestry musíme stejně jako žalmista upřít svou pozornost na Boha a podřídít své myšlenky Božímu slovu.

Přesněji musíme zkrotit své myšlenky jako cirkusový krotitel krotí tygra. Když mu dá volnost, tygr jej napadne. Stejně, když dáme v tísni volnost našim myšlenkám strhnou nás špatným směrem.

Boží slovo je neopomenutelným prostředkem pro získání jistoty a stability v Bohu.

Čtème je, rozjímejme nad ním, učme se jej nazpaměť, mějme jej stále nablízku.

Tak jednoduché to je, až se to zdá banální.

Ovšem vyžaduje to disciplínu, protože naše hříšná přirozenost má tendenci utíkat za lidským řešením. Musíme trénovat svou mysl, směřovat ji na Boha, abychom upevňovali svou naději v Něm.

Protože jedině díky oběti Pána Ježíše Krista můžeme nazývat Boha svou skálou (v. 10) a spolehnout na neotřesitelnou stabilitu, kterou nám dává.

Shrnutí

Žalm 42 nás učí jak bojovat s depresemi a zármutkem v těžkých zkouškách. Autor žalmu byl oddělen od společenství Božího lidu, byl pod tlakem nepřátel a v zármutku toužil po uctívání Boha. Jeho řešení boje proti depresím je i naším – povzbuzujme svou duši k naději v Bohu.

Modlitba na závěr

text